

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
17/00129-2/SDK

Dato
27.04.2017

Høringsuttalelse - Beredskap for kontantdistribusjon - Finansdepartementet

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev om beredskap for kontantdistribusjon av 31. januar 2017.

Kontanter, personvern og individets frihet til å velge

Valgfrihet er en sentral verdi for et godt personvern. Kontanter gjør det mulig å handle anonymt for den alminnelige nordmann. Sett fra et personvernståsted, er det ikke kontanter som sådan som er det viktige, men muligheten til å handle uten å legge igjen elektroniske spor. I overskuelig fremtid er kontanter det eneste middelet som både er enkelt og allment tilgjengelig, som muliggjør denne valgfriheten. Av samme grunn er det av verdi for vårt personvern at tilgangen til kontanter sikres, at det å betale med kontanter ikke forvanskes eller fordyres (sammenliknet med elektroniske betaling), eller at kontantbruk mistenkeliggjøres.

I dag finnes et betydelig press for fjerne kontanter som betalingsmiddel. Etter vårt syn er det derfor gode grunner til å treffe tiltak som sikrer vårt tilgang til, og vår lovlige rett til å bruke kontanter.

Om forslaget

Datatilsynet støtter nødvendige tiltak for å sikre at befolkningen kan bruke kontanter i de situasjoner og i det omfang de selv finner det ønskelig.

Høringsforslaget handler om beredskap for kontantdistribusjon i unntaks- eller krisesituasjoner. Dette er noe perifert i forhold til Datatilsynets hovedpoeng, nemlig valgfrihet og mulighet for sporfrie alternativer i hverdagen. Sett fra et personvernståsted er forslaget imidlertid av betydning. Forslaget er ment å sikre en større grad av robusthet i distribusjonen av kontanter. Det er i seg selv positivt, og vi er enige i intensjonen i forslaget. Vi mener også at forslaget på en indirekte måte støtter opp om legitimiteten av å bruke kontanter, forslaget klargjør at kontanter er en nødvendig betalingsform i dag og forslaget tydeliggjør at kontanter skal tilgjengeliggjøres i det omfang kundene selv ønsker. Dette bygger igjen opp under tanken om at den enkelte står fritt til å velge selv, og at selve forutsetningen for å kunne velge – tilstrekkelig kontantdistribusjon – skal være god.

Vi merker oss at høringsnotatet nevner at bankenes kontanthåndtering dels er drevet av lønnsomhetshensyn, og at bankene kan ha en interesse i å avgrense sitt ansvar for å gjøre kontanter tilgjengelige (side 2). Vi merker oss at det kan være nødvendig å klargjøre hvilke krav som gjelder for bankenes kontanthåndtering i en normalsituasjon også, og at Finanstilsynet og Norges bank eventuelt vil komme tilbake til dette (side 1). Vi nytter anledningen til å be Finanstilsynet og Norges bank om å se nærmere på normalsituasjonen, dersom det finnes tegn på at kontantdistribusjonen ikke er god nok til å skape reell valgfrihet for borgerne.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Stian Kringlebotn
seniorrådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO